

REISVERSLAG TENERIFE EN EL HIERRO

(april 2016, Erik Vloeberghs)

El Hierro is een van de mooiste en bijzonderste eilanden die ik al zag, veel mooier dan ik verwacht had. Het is groot genoeg voor een vakantie van 2 à 3 weken. De landschappen zijn er zeer divers: van lavawoestenijen tot vochtige nevelwouden. Het eiland heeft een oppervlakte van 278 km² en telt slechts 11.000 inwoners.

Voor ik vertrok las ik veel zaken over El Hierro die achteraf totaal niet bleken te kloppen... De grootste ongerijmdheden trof ik aan ik de artikelen van reisjournalist Geert De Weyer. In Het Laatste Nieuws van 26-27 mei 2012 schreef hij over het eiland: "Een auto is bovendien noodzakelijk, omdat openbaar vervoer onbestaand is." Klopt in het geheel niet. In werkelijkheid is het openbaar vervoer op het eiland goed georganiseerd. Een rit kost – ongeacht de lengte – 1,14 euro. Wie van plan is vaak te reizen kan ook de "Bono Traveler"-kaart kopen die recht geeft op 15 ritten en 13 euro kost. Het busaanbod is te vinden op http://www.transhierro.com/documentos/rutas_2016.pdf. Bussen heten trouwens "guaguas" op de Canarische eilanden. Vragen stellen kan via het e-mailadres info@transhierro.com. Ik vond het busaanbod puik. Afhankelijk van de vraag rijdt men met kleine of grote bussen. De beste busverbinding is die van de hoofdstad Valverde naar San Andres en El Pinar, maar ook de connectie tussen Valverde, El

Mocanal, Frontera en Tigaday is uitstekend. Er zijn ook bussen van de ferryhaven en de luchthaven naar hoofdstad Valverde.

De beste periode om naar El Hierro te reizen is volgens de auteur Geert De Weyer "juni tot oktober". Dat lijkt me vrij kort. Ik ben er in april geweest en het was een heerlijke periode. Alles was mooi groen, vele bloemen stonden in bloei en ik heb op 14 dagen tijd slechts enkele minuten regen gehad toen ik op pad was. 's Nachts heeft het tweemaal geregend. Voeg gerust april en mei toe aan die beste periode.

In een ander artikel (De Morgen Magazine, 29 maart 2014) schrijft De Weyer dan weer dat er op El Hierro "amper drie hotels, vier of vijf taxi's en twee terrasjes" zijn... Ook weer totaal onjuist. Er zijn volgens mij eerder 15 à 20 hotels op El Hierro. Op Booking.com alleen al zijn er op dit moment 68 accommodaties te vinden die voor één of meerdere dagen kunnen geboekt worden, het merendeel vakantiewoningen en appartementen. Het aantal taxi's heb ik niet geteld, maar enkel in Tigaday waren er al een zestal terrasjes. Over heel het eiland zijn er meerdere tientallen terrassen. Vaak zijn ze klein, maar ook een klein terras is een terras! In ditzelfde artikel vertelt iemand van een wagenverhuurbedrijf aan de auteur dat het eiland slechts over één autoroute beschikt en dat een gps daarom helemaal niet nodig is. Eén autoroute? Ook weeral totaal verkeerd. Er zijn meer dan genoeg verharde wegen. Gelukkig zijn er ook veel onverharde of halfverharde wegen en veel paden, wat leuk is voor wandelaars.

El Hierro is vooral een eiland voor wandelaars en natuurliefhebbers. Er zijn nog vele oude paden bewaard gebleven. Het is wel jammer dat twee zeer mooie paden, de Camino de Jinama en de Camino de la Peña, afgesloten zijn omdat ze gedeeltelijk zijn ingestort of omdat er instortingsgevaar is (dat is me niet helemaal duidelijk geworden). Ook één van de twee voetpaden naar de parador – het meest luxueuze hotel van het eiland – was een tijdje afgesloten, maar ik denk dat dit pad (dat vertrekt van de Mirador de Isora) terug open is. Maar er blijven nog meer dan genoeg paden over. Ik was 12 dagen op het eiland en ik heb lang niet alle wandelingen kunnen maken die ik wilde maken.

De beste verblijfplaatsen vond ik de dorpen El Pinar (het meest sympathieke dorp, er zijn 3 bar-restaurants, 1 supermarktje, meerdere "casa rurales" en 1 hotel) en San Andres (het hoogst gelegen dorp, er zijn 2 bar-restaurants en 1 minimarktje). Het voordeel van deze plaatsen is dat ze op het plateau liggen en vrij centraal gelegen zijn. Vanuit deze plaatsen kan je ook met de bus alle kanten uit: bv. naar Valverde, naar La Restinga. De hoofdstad Valverde is ook een aangename plek om te verblijven. Er zijn een tiental bar-restaurants en 3 supermarktjes (vreemd genoeg liggen ze allemaal vlak bij elkaar in de bovenstad, vlakbij het busstation).

Ik gebruikte de kaart van Kompass. Lang niet alle paden stonden erop, maar ik vulde de kaart aan met paden die ik vond in de wandelgidsen van Sunflower Landscape (<http://sunflowerbooks.co.uk/product/walking-in-la-palma/>), Deltas Wandelgids en Rother Wanderführer (<https://www.rother.de/rother%20wanderf%FChrer-el%20hierro-4072.htm>). Deze laatste gids was veruit de beste van de drie (ook al omdat hij enkel wandelingen op El Hierro bevatte, een 40-tal). Ter plaatse zag ik ook een kaart van Freitag & Berndt, maar ik weet niet of ze deugt. Ik gebruikte ook vaak OpenStreetMap, de gps-ontvangst is goed op het eiland. Een kaart vind je ook op http://wiki.openstreetmap.org/wiki/El_Hierro.

Hoe kan je op El Hierro geraken? Er zijn twee mogelijkheden: ofwel moet je vliegen naar Tenerife en in Los Cristianos de ferry nemen naar El Hierro (meer info op <http://www.navieraarmas.com/en/home>). De tocht duurt ongeveer 2 uur 30. Er zijn alle dagen aftochten, behalve op zaterdag. Op zondag vertrekt de ferry in Tenerife pas om 19u30, zodat je pas rond 22u aankomt op El Hierro (maar ook dan kun je het busje nemen dat je naar Valverde-centrum brengt; het staat te wachten op de parking). Ik betaalde 98,80 EUR voor de reis heen en weer. Een andere mogelijkheid is het vliegtuig. Er is een kleine luchthaven op El Hierro maar er is enkel een verbinding met Tenerife-Noord en niet met Tenerife-Zuid waar de internationale vluchten toekomen. Vliegen is ook duur, behalve voor inwoners van de Canarische eilanden die slechts de helft van de prijs betalen. Meer info over de vluchten vind je op <https://www.bintercanarias.com/che.../tenerife-norte/el-hierro>.

Dag 1 (Tenerife)

Omdat de ferry naar El Hierro pas om half acht 's avonds vertrekt, heb ik ruim de tijd voor een dagwandeling vanuit Los Cristianos. Mijn grote rugzak laat ik achter in het hotel. Ik stap naar het Guaza Plateau en daal van daar af naar Palm Mar om langs de flank van de Mount Guaza terug te keren naar mijn startpunt. Er zijn veel wolken vandaag maar de temperatuur is aangenaam. Los Cristianos is érg toeristisch (met vooral veel Britten). Er lopen ook een paar zwervers rond die de vuilnisbakken en het achtergelaten afval inspecteren op zoek naar spullen met toch nog wat waarde. Het voordeel is dat je hier spotgoedkoop kan eten. Gisteravond een buffet voor 9 euro, vandaag voor 7,95 euro. En nog niet slecht ook.

Dag 2 (Tenerife + El Hierro)

Gisteravond laat aangekomen op El Hierro. De overtocht met de veerboot van Tenerife naar El Hierro duurde iets meer dan 2,5 uur. Een busje wacht op de ferry en brengt je voor 1,14 euro naar Valverde, de enige hoofdstad van de Canarische eilanden die niet aan de kust ligt. Eerste volledige dag begon met 3 minuten gemiezer, daarna steeds mooier weer. Afgedaald van Valverde naar La Caleta, vervolgens langs de kust naar Tamaduste en dan omhoog tot iets voor Echedo. Al wat ik gelezen heb over El Hierro wordt bewaarheid: het is inderdaad een wandelparadijsje. Overal zijn nog intacte oude paden. Bovendien is de bewegwijzering uitstekend. Ook leuk: op El Hierro zijn nog veel bars, zelfs in de piepkleine dorpjes. Een koffietje kost 0,80 à 1 euro, ook een glaasje wijn heb je meestal voor 1 euro.

Dag 3 (El Hierro)

Tweede wandeldag op El Hierro. 's Nachts heeft het een beetje geregend maar de ochtend is stralend. Ik ontbijt weer in een bar met een bocadillo, een groot glas vers papayasap en een café americano. Daarna loop ik nog even langs in het toeristische bureau, waar ik te horen krijg dat zowel de Camino de Janima als de Camino de la Peña afgesloten zijn. Ingestort! De tocht vandaag wordt daardoor nog wat langer. In mijn hotel neem ik nog gauw afscheid van een Oostenrijkse dame die 3 weken op het eiland verblijft en ook (kortere) wandelingen maakt. Slow tourism! Ben ik voor... De tocht is vrij zwaar want het is gestaag klimmen. Ik volg bijna altijd de GR 131 en de Camino de la Virgen. Alsmar verschijnen er hogere bergen. Op het einde moet ik ruim 1000 meter dalen naar Tigaday, waar ik zal verblijven in Pension El

Guanche. De eigenares zit me op een stoel voor haar pension op te wachten. Het pension telt slechts één ster, maar er valt niks op aan te merken. Ik heb een eigen badkamer, een balkon en een goede WiFi-verbinding.

Dag 4 (El Hierro)

Omdat het gisteren een vrij zware dag was, doe ik het vandaag wat kalmer aan. Ik maak een lusvormige wandeling vanuit Tigaday naar Frontera, Los Llanillos en Los Lapas. Dag begint heel helder, daarna meer wolken. Maar die wolken hangen vooral over de bergen. Ik zit dicht bij de zee en krijg dus wel regelmatig zon. Ik bezoek het Ecomuseum de Guinea en het Lagartario, waar je enkele exemplaren kan zien van de Lagarto gigante de El Hierro, een grote hagedis die enkel op dit eiland leeft. Hij kan tot 70 centimeter lang worden en werd uitgestorven gewaand, tot er toch weer enkele exemplaren aangetroffen werden. Het Ecomuseum is ook interessant: het is een gerestaureerd dorp van de oorspronkelijke eilandbewoners, de Bimbaches. Ondertussen toch een minpunt ontdekt aan mijn pension. Het ligt boven een bar en gisteren was er lawaai tot ongeveer middernacht. En vandaag speelt Atletico Madrid tegen Barcelona... ambiance verzekerd! Voor 26 euro kan je niet verwachten dat je vroeg kunt gaan slapen, zeker?

Dag 5 (El Hierro)

Onder een stralende hemel vertrek ik vandaag naar mijn volgende bestemming. Doel is Pozo de la Salud, een kleine nederzetting aan de zee aan de voet van het dorp Sabinosa. Een zo goed als vlakke etappe. Mag ook wel eens... Ik zie eerst dat Sabinosa nog 5,5 km ver is, en tien minuten later is het plots nog 7 km. Vreemd... hoe dichterbij ik kom, hoe verder het einddoel verwijderd is! Ik heb een goed zicht op La Palma. Ik check in in mijn hotel, dat een stuk chiquer is dan het vorige. Ik krijg een kamer met balkon

met uitzicht op de zee. Had ik niet verwacht. In Valverde zou ik in Hotel Boomerang een kamer mét balkon gehad moeten hebben, maar daar kreeg ik géén balkon (en ik ontdekte pas na mijn vertrek hoe het zat - te laat om te protesteren in ieder geval). Zo zie je maar: de cosmos is in evenwicht! Of zoiets.

Dag 6 (El Hierro)

In de namiddag maak ik na het inchecken en een koffie nog wandeling nummer 36 uit de Rother Wanderführer. Het is zonnig en warm. Ik zie eerst La Palma liggen, maar na een paar minuten verschijnt ook La Gomera aan de horizon. De wandeling naar de Punta de la Dehesa en de Arco de la Tosca (een natuurlijke boog in de rotsen) is mooier en diverser dan verwacht. Eerst gaat het over een nauwelijks gebruikte asfaltweg, dan over een fraai in de rotsen en in de gestolde lavasteen uitgehakt kustpad. Ik kom wat vissers en wat zondagswandelaars tegen (en dat op een donderdag!). Ik heb half pension en moet dus in het restaurant van het hotel eten. Het krijgt nogal negatieve commentaar maar het valt wel mee. De Canarische soep is erg lekker en voedzaam. De entrecote met mosterdsaus is oké maar de 12 frietjes die erbij horen zijn slap en half doorbakken. De gofiomousse (een nagerecht) smaakt me dan weer wel. Het gerecht wordt gemaakt van gemalen tarwe of maïs en was honderden jaren lang de voedselbasis van de Canarische bevolking. De lokale wijn van El Hierro bevalt me eveneens. Ik drink een halve fles en laat de rest opzij zetten voor vanavond.

Dag 7 (El Hierro)

Vandaag de klimetappe, gelukkig met een dagrugzak. Sabinosa ligt op 330 meter hoogte en het is al flink zwoegen op het steile pad in de volle zon. Het is een schattig dorpje, een waar de tijd stil is blijven staan. Katten liggen languit in het midden van de weg, oude vrouwtjes zitten te breien en te naaien en er lopen ook een paar verweesde toeristen rond, afkomstig uit mijn hotel. Er zou ook een pension zijn, maar het

winkeltje dat nog op Google Maps staat is helaas verdwenen. Ik klim verder omhoog over de eveneens erg steile Camino de la Dehesa. Ik kom terecht in een ander weertype. Het nevelwoud begint. Het is goed uitkijken want de oude verweerde stenen zijn glibberig. Bij La Gorona beland ik terug op de Camino de la Virgen en de GR 131. Ik zie helaas niet of het mooi is want ik zit middenin de wolken en er valt wat fijne regen. Nog een paar honderd meter hoger zie ik steeds meer blauwe gaten in de lucht. Hier wint de zon het pleit. Het wordt alsmaar mooier. Op het hoogste punt van de wandeling (1434 meter) verlaat ik de GR en loop langs de prachtige Camino Sabinosa terug naar Sabinosa, waar ik nog even uitblaas in Bar El Sympatico.

Dag 8 (El Hierro)

In mijn hotel begint het ontbijt normaal gezien pas vanaf half 9, maar als ik vraag of het mogelijk is om wat vroeger te ontbijten is dat geen probleem. Komt beter uit want om 9 uur vertrekt een busje naar Sabinosa. Vanuit Sabinosa is het nog een 600-tal meter hoger klimmen op de Camino de Sabinosa en de Pista de Derrabada. Eerst zon, nadien loop ik terug in de wolken. El Hierro wordt in elk artikel als "een wandelparadijs" omschreven, maar andere wandelaars ben ik nog niet tegengekomen... Ik arriveer al vrij vroeg in Frontera, waar ik aan de mooie Plaza de Candelaria een sandwich eet in Bar-Restaurante Joapira. Daarna terug naar Pension El Guanche, waar de sleutel van mijn kamer klaarligt aan de bar.

Dag 9 (El Hierro)

Slechte nacht gehad. Op zaterdagavond is Tigaday te mijden, want er waren veel lokale zatlappen op straat en natuurlijk moesten ze in het holst van de nacht staan roepen naar elkaar en lawaai maken met hun auto's. Om niet opnieuw de muur van 1000 meter te moeten opklimmen, neem ik in Frontera eerst een bus naar Valverde, om daar een andere bus te nemen naar San Andres. Het busvervoer is goed geregeld op El Hierro. Een rit met de 'guagua' (zoals de bussen op de Canarische eilanden heten) kost standaard 1,14 euro. Zelfs op zondag zijn er nog genoeg bussen. Als het aantal foto's dat ik maak een graadmeter is voor de schoonheid van de tocht, was het vandaag weer een echte topdag want ik maak er ruim honderd... 't Is achteraf een heel gedoe om een selectie te maken uit die soms bijna identieke foto's...

Het pad van San Andres naar La Torre en Isora is sprookjesachtig mooi. In Isora drink ik een koffie bij een bocadillo in Bar El Pueblo, die uitgebaat wordt door een jong koppel. Het tweede deel van de wandeling is eveneens heel mooi. Het helpt natuurlijk dat het wééral prachtig weer is. Ik verblijf vandaag en morgen in een casa rural in El Pinar. Een heel huisje voor mij alleen! Ik zit dit nu te typen op mijn terras met uitzicht. Mijn gastheer belooft dat het erg rustig zal zijn vannacht...

Gisteren nog een mooie avond beleefd. Ik heb gegeten in Bar Chachi in het centrum van El Pinar. In Spanje is het precies elke avond voetbal op tv. Gisteravond werd FC Barcelona in eigen huis verslagen door Valencia, tot groot jolijt van de aanwezigen in de bar die op één na allemaal voor Valencia supporterden. Grappig was dat men hem na het tweede doelpunt van Valencia zei dat hij beter naar huis kon gaan... Ik at een hamburger met frietjes en wat groenten en dronk er witte en rode huiswijn bij. Mijn glas werd iedere keer voller gevuld. Toen ik "een laatste glas" bestelde, wees de sympathieke

barman mij terecht. Het moest een "penultimo" zijn want een "ultimo" was geen goed idee, waarna hij met zijn hand een beweging over de keel maakte.

Ik voel me goed in El Pinar. Het is een pretentieloos dorp met vriendelijke mensen. Het is mooi gelegen voor wandelingen en je kan met de bus naar Valverde, San Andres of La Restinga. Er zijn drie bars in het dorp en er is een supermarktje. Mijn casa rural "Casa Anton" is een aanrader. Heel mooi huisje met een terras, gelegen aan de voet van het dorp. De eigenaar had gelijk: ik heb heerlijk geslapen. Er is ook een hotel in El Pinar, maar dat zou absoluut te mijden zijn als je de verhalen op het internet mag geloven. Over de wandeling die ik vanuit El Pinar maakte later meer.

Dag 10 (El Hierro)

Op aanraden van mijn gastheer wandel ik vandaag van El Pinar naar Tacarón, een plekje aan de zee. Het zou een van de rustigste plekjes zijn om te zwemmen en er zou ook een kiosk zijn. 's Nachts heeft het een tijdje heftig geregend, ik werd zelfs even wakker van het gekletter. Wanneer ik naar het dorp klim is de lucht echter weer totaal opgeklaard. Het zal weer een schitterende dag worden. Op plaatsen waar het bijna altijd mooi weer is, ontwikkel je een plezierige soort onverschilligheid ten opzichte van de voorspellingen. De wandeling is een PR-wandeling en is schitterend. In het begin is er wat asfalt, daarna daal je via grindwegen, stoffige wegen en smalle paden steeds verder af. El Pinar ligt op ongeveer 850 meter hoogte, het is dus een flink stuk dalen naar zeeniveau. Ik loop langs de flanken van de Montaña Gerraia en de Tembárgena. De uitzichten zijn steeds wisselend maar altijd redelijk grandioos. De Cala de Tacarón is een idyllisch plekje. Ik drink er een koffie en eet een kleinigheid. Heel rustig is de zee vandaag toch niet. Als ik terug wil lopen, zie ik Herwig Daems en zijn gezellen Jef en Annick. Echte wandelaars! En nog wel uit mijn streek want ze zijn van Westerlo. Altijd leuk om opeens je eigen taal te herkennen in

het verre buitenland. Ik kwam hen een dag eerder ook al tegen aan de Mirador de Isora en later zou ik hen nog eens tegen het lijf lopen. Ik klim terug een 280-tal meter om dan weer af te dalen naar het vissersdorp La Restinga. Het is het meest zuidelijke plekje van El Hierro en dus ook van de Canarische eilanden. 's Avonds eet ik in een cafetaria in Las Casas, dat op 1,5 km van El Pinar ligt. Voor 8 euro krijg je een driegangenmenu én een glas wijn. Hoe krijgen ze het voor elkaar? Bij de terugkeer naar mijn casa rural zie ik weer schitterende luchten.

Dag 11 (El Hierro)

Ik ontbijt op de centrale plaza van El Pinar-Taibique - heel hoge dichtheid aan oude mannetjes! - en zit vlak aan het zebrapad. Het is zeer duidelijk geschilderd in groen-witte kleuren maar toch wordt er om de haverklap op geparkeerd. Meer zelfs: ik heb de indruk dat het een geliéfkoopte parkeerplek is voor de lokale bevolking. Thuis kan ik zo iets echt niet verdragen, maar het gekke is dat zo'n zaken me bijna niet storen als ik op vakantie ben in landen als Griekenland of Spanje... Ik vind het spijtig dat ik El Pinar moet verlaten. Het is de sympathiekste plaats die ik al tegenkwam op El Hierro. Een pretentieloos dorp, met drie bar-restaurants, een supermarktje en goede busverbindingen. Ik had graag wat langer gebleven, maar ik moet weer verder. Het einddoel vandaag is San Andres, waar ik eveneens een casa rural heb geboekt. Ik moet weer klimmen. Een groot stuk gaat door een dennenbos dat te lijden gehad heeft van een flinke bosbrand, maar de bomen hebben het allemaal overleefd. Ik zie vandaag weer véél vogels en zowaar enkele (Duitse) wandelaars. En nog nooit zag ik zoveel roofvogels als hier op El Hierro! De torenvalk komt hier bijvoorbeeld erg veel voor. Op enige afstand zie ik ook een herder met een kudde geiten en schapen. Naar verluidt zijn er nog vier herders overgebleven op El Hierro... Het is een eenzaam beroep, een dat met uitsterven bedreigd is. En te bedenken dat een ex-collega van mij zijn ambtenarenbestaan heeft opgegeven om herder te worden in de Hoge Venen... Een beetje verder zie ik

een groep senior-mountainbikers die de - tijdelijk - bewegwijzerde "Magma Bike Maraton" volgen. Na een twintigtal minuten klimmen kom ik terug in de wolken terecht. Ik moet terug de GR 131 zien te vinden die dwars over de bergrug van het eiland loopt, maar ik maak eerst nog een ommetje langs de Sendero de la Llanía. Dat zijn drie bewegwijzerde routes in de buurt van de Montaña de la Fuente en de Hoya de Fileba. In deze nevel en mist is dat pad toverachtig mooi. Je kunt deze wandeling zelfs best bij nevelachtig weer maken, vind ik. Ieder moment verwacht ik een druïde in een wit gewaad tegen te komen...

Iets na tweeën arriveer ik in San Andres. Ik bel naar mijn gastheer Miguel, maar Miguel zit in Barcelona en dus stuurt hij een amigo die me zal komen afhalen in Bar Goyo (een van de twee bars van het dorp), een vrolijk boertje in blauwe overall met een camionette die nog amper rijdt.

De casa rural is weer heel mooi gelegen, op plusminus een kilometer van San Andres, dat op een hoogte ligt van 1045 meter en daarmee het hoogst gelegen dorp van El Hierro is. Het is er dan ook fris, ook al schijnt hier de zon weer wel. Ben wat blij dat ik een thermisch onderhemd en een fleecetee heb...

Dag 12 (El Hierro)

Ik vertrek pas laat, na een ontbijt in een van de twee bars van San Andres. De bar is alle wekdagen open vanaf half zeven. Toch straf dat er überhaupt twee bars zijn in een onooglijk dorpje met 244 inwoners... Bijna iedereen bezoekt hier nog de bars, maar veel verbruiken doet men niet. De meesten zitten er gewoon wat te zitten, zonder een consumptie. Iedereen groet je hier ook, net zoals dat 40 jaar geleden gebeurde in mijn geboortedorp Itegem. Zelfs de plaatselijke veeboeren steken hun hand op vanuit hun pick-up. Vandaag wandel ik helemaal tot in El Mocanal. Ik maak weer veel te veel foto's, wat er op wijst dat het een prachtige wandeling was. Bij het terugkeren mis ik een afslag en moet ik wat

"cross country" lopen langs een akker, door het struikgewas en over geitepaden. Een beetje avontuur mag er zijn. Ik ga ook kijken naar de heilige boom Garoé, die in een idyllische setting staat. De 2,50 euro die je moet betalen om hem te mogen zien heb ik er graag voor over. Een foto van de heilige boom plaats ik hier niet. Jullie moeten zelf maar gaan kijken!

Dag 13 (El Hierro)

Vandaag ben ik wat vroeger op pad gegaan dan gisteren. Het is mijn laatste volledige dag op El Hierro en daar moet ik het beste van proberen te maken. Ontbijt in Bar La Igualdad met een bocadillo en een café americano. Aan de gevel te zien was hier vroeger het casino van San Andres gevestigd. En nu is er dus een socialistische bar - toch aan de naam te horen althans. Het kan verkeren. De ochtend begint zeer zonnig maar uit het oosten komen steeds meer wolken aandrijven. Ik wandel vandaag naar de Ermita de la Caridad om van daar langs de rand van de bergrug in de richting van de Ermita de la Virgen de Peña te stappen. Ik ontmoet een koppel Duitse wandelaars die mij vertellen dat ze hier twee jaar terug ook al waren. Omdat er nauwelijks een pad is, loop ik weer verkeerd. Gelukkig is er Open Street Map en GPS en via onder meer koeienpaden - ja, die bestaan ook! - beland ik terug op het hoofdtraject, dat nog wel op mijn Kompass-kaart staat maar op het terrein soms amper zichtbaar is. Ik probeer niet te veel naar beneden te kijken want aan mijn linkerhand is er een duizelingwekkende diepte van 1000 meter. Wat ik ook zie zijn ontelbare sprinkhanen. Er zijn er ook veel kleine bij van een vijftal millimeter. Babysprinkhanen of gewoon een kleine soort? Dat moet ik nog opzoeken. Sommige landschappen op El Hierro doen denken aan Ierland of de Yorkshire Dales wordt gezegd, en dat zou weleens kunnen kloppen (ben echter nog op geen van die twee plaatsen geweest). Ik besluit mijn wandeling in Bar Casa Goyo met een glas lokale witte wijn uit El Pinar. Daar krijg ik nog het goede nieuws te horen dat de muts die ik eergisteravond was kwijtgeraakt daar is gevonden en gereed ligt voor mij.

Dag 14 (El Hierro + Tenerife)

Vandaag ben ik vroeg uit de veren omdat ik om 14 uur de veerboot neem naar Tenerife en ik de verplaatsing naar de ferryhaven Puerto de la Estaca het liefst te voet doe. Ik zal het me echter beklagen want slechts een klein stukje van de wandeling loont de moeite. Een deel is zelfs flink gevaarlijk, zeker met een grote rugzak. Het eerst deel is oke, dan volgt een lang stuk asfalt tot aan Punta Limpio, het afvalverwerkingscentrum van het eiland. Daarna volgt een stuk van een kilometer dat bijna helemaal is overwoekerd. Het lastigste stuk komt echter op het laatst : een steile afdaling naar zeeniveau, dikwijls over losse steentjes. Een keer kom ik ten val. Ik ben blij dat ik heelhuids ben beneden geraakt. De Camino de Jaral is in elk geval géén aanrader. Nu naar Tenerife, de veerboot ligt al klaar.

Dag 15 (Tenerife)

Tenerife, Los Cristianos. Een zeer slechte nacht gehad. Hotel Andrea's is een goed hotel, maar ik heb pech met de burens. Om 3 uur 's nachts word ik wakker door het Brits koppel in de kamer naast die van mij. Eerst worden er minuten lang meubels verplaatst, dan ontstaat een geanimeerd gesprek. Nu ja, een gesprek is het niet want eigenlijk is de vrouw voortdurend aan het woord. Het is een vrouw van middelbare leeftijd. Als ik op de muren bonk, verbetert het even maar na 4 uur zal ik nog eens wakker worden van het lawaai (ze hebben nu ook nog eens de tv aangezet, kwestie van nog wat meer hinder te veroorzaken). Weer een paar keer bonken op de muren, waarna opnieuw onmiddellijk verbetering optreedt. En om half 12 had ik al eens de deur van mijn kamer open gezwaaid om een luidruchtige jongedame te vragen niet zo te schreeuwen. Nogal wat toeristen hier hebben geen manieren...

Iets na 8 uur ga ik ontbijten. Het ontbijtbuffet in Hotel Andrea's is in promotie in de maand april. De prijs van 6 euro is teruggebracht naar 5 euro! Na het ontbijt neem ik de bus naar Arona, een aardig stadje

aan de voet van de bergen. Ik wandel naar Ifonche. Een prachtige wandeling. In het begin van de wandeling word ik vergezeld van een Marokkaans koppel. De vrouw is erg dik. Ik weet dat dit niét goed gaat aflopen want het is flink klimmen en ze stapt erg traag en moeizaam. Na 500 meter hoor ik al iets over "el coche" (de auto). Dit had ik wel verwacht. Kroniek van een aangekondigde mislukking. Corpulentie en wandelen in de bergen, om de een of andere reden is dat géén goed huwelijk. Overigens geloof ik sowieso niet in het concept huwelijk. Was het niet Albert Einstein - toch geen dommerik - die opmerkte dat het huwelijk alleen kon uitgevonden zijn door een varken? Ik heb dit altijd een geweldige uitspraak gevonden.

Ifonche is een dorp met... 31 inwoners, maar ook Ifonche heeft een bar-restaurant. Alleen pech dat hij pas om half 3 open gaat. In plaats van een lusvormige wandeling te maken, beslis ik om naar Adeje te wandelen, vanwaar er wel bussen zullen terugrijden naar Los Cristianos. De zon maakt plaats voor de wolken. Costa Adeje, Playa de las Americas en Costa Adeje hebben een slechte naam, maar in hun hinterland kan men zeer mooie wandelingen maken. Af en toe kom ik andere wandelaars tegen: Duitsers, Britten en een grotere groep Spaanse wandelaars. In Adeje stort ik mij op het eerste het beste terras, dat van Bar-Restaurante Otelo aan het begin van de Barranco del Infierno, die blijkbaar terug open is. Ik bestel een halve liter "vina rosado" (roséwijn). Ik drink hem terwijl ik dit zit te typen. Ik ben een beetje tipsy, moet ik eerlijk toegeven.

+++ EINDE +++